

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 13P/157/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4120207300
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Bezáková
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2020:4120207300.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra vo veci starostlivosti súdu o maloletú V. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom u navrhovateľky, zverenú do náhradnej osobnej starostlivosti D. D., nar. XX.XX.XXXX, t.č. A. T., zastúpenú Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny T., D. tr. XX ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: matky V. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom D., Na G. XXX a nevedeného otca, o návrhu navrhovateľky H. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom D., Y. XXX/XX, o zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Nitra XXP/XXX/XXXX-XX zo dňa XX.XX.XXXX v časti týkajúcej sa maloletej V. D., nar. XX.XX.XXXX tak, že maloletú z v e r u j e do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky H. W., nar. XX.XX.XXXX a matku z a v ä z u j e prispievať na výživu maloletej V. D. sumou vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa podľa osobitného zákona mesačne, ktoré je matka povinná platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny T., počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

Navrhovateľka je p o v i n n á vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach.

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Dňa XX.XX.XXXX bol Okresnému súdu Nitra doručený návrh navrhovateľky na ustanovenie do funkcie poručníka s osobnou starostlivosťou maloletej V. D., nar. XX.XX.XXXX. Zároveň bol podaný aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým navrhovateľka žiadala dočasne zveriť maloleté dieťa do jej starostlivosti. Návrh navrhovateľka odôvodnila tým, že maloletá sa nachádza v jej starostlivosti z dôvodu, že D. D., ktorému bola zverená maloletá do náhradnej osobnej starostlivosti (ďalej len NOS) je toho času v ÚVTOS a nemôže zabezpečovať starostlivosť o dieťa. Spolu s manželom D. W. sa rozhodli pomôcť maloletej V. D., ktorá dňa XX.XX.XXXX porodila syna Y. D.. Žijú v zrekonštruovanom zariadenom 4 izb. rodinnom dome a majú vytvorené vhodné podmienky na zabezpečovanie starostlivosti o maloleté matku a jej dieťa. Matka maloletej V. D. je obmedzená spôsobilosti na právne úkony a nemôže sa o dcéru starať. Dňa X.X.XXXX navrhovateľka zmenila svoj návrh a žiadala zveriť maloletú V. D. do NOS. (1)

Dňa XX.XX.XXXX navrhovateľka žiadala súd, aby zmenil jej návrh tak, že zverí maloletú V. D. do jej NOS. (2)

Matka maloletého dieťaťa bola rozsudkom Okresného súdu Nitra 11Nc/1130/02-37 zo dňa 29.11.2002 obmedzená v spôsobilosti na právne úkony tak, že nie je schopná vo svojom mene vybavovať úradné záležitosti a disponovať s finančnými prostriedkami nad sumu 16,60 eura (500 Sk). (3)

D. D. (osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do NOS) je od XX.X.XXXX vo väzbe v Ústave na výkon väzby T.. K návrhu sa vyjadril a uviedol, že sa toho času nachádza vo väzbe v T., nežiada byť v tejto veci vypočutý a súhlasí s prejednaním veci bez jeho prítomnosti. (4)

Na pojednávanie určené súdom na 8.9.2020 sa nedostavili matka, ktorá mala predvolanie na pojednávanie doručené podľa § 111 ods. 3 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) a D. D., ktorý bol o pojednávaní upovedomený. Súd prejednal vec bez ich prítomnosti v zmysle ustanovenia § 31 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP). (5)

Navrhovateľka ako účastníčka konania na pojednávaní uviedla, že u D. D. nebola riadne zabezpečovaná starostlivosť o maloletú V.. Aj z dôvodu, že bol opakovane vo výkone trestu aj vo väzbe. Asi dva roky sa už spolupodieľa na zabezpečovaní starostlivosti o dieťa, od 6/2020 je už v jej trvalej starostlivosti. Maloletá porodila dňa XX.XX.XXXX syna Y. D., ktorému je poručníčka. Preto bude dobré, aby aj jeho matka pokiaľ nebude plnoletá, bola v jej starostlivosti. Nemajú žiadne informácie, kde by sa mala nachádzať matka mal. V., nie sú s ňou v žiadnom kontakte. Nemajú žiadne výchovné problémy s mal. V.. O svoje maloleté dieťa sa riadne stará, boli jej priznané aj rodičovské práva. Spolu s manželom a plnoletými synmi bývajú v rodinnom dome. Obaja s manželom sú zamestnaní. Ich príjem je spoločne asi 1600 eur netto. Rovnako sú zamestnaní aj obaja synovia. (6)

Kolíznym opatrovníkom na pojednávaní uviedol, že súhlasí so zverením mal. V. do NOS navrhovateľky. Nie je žiadna príbuzná osoba, ktorá by mohla starostlivosť o maloletú zabezpečovať. Matka maloletej V. sa nachádza pravdepodobne v zahraničí. Sociálnym šetrením pomerov neboli zistené žiadne nedostatky v starostlivosti o maloletú, v rodine navrhovateľky sú vytvorené vhodné podmienky. Sama maloletá sa vyjadrila, že chce zostať v starostlivosti navrhovateľky. Matke navrhuje minimálne výživné. (7)

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámením sa s obsahom návrhu zo dňa 29.6.2020 a s jeho zmenou zo dňa 9.7.2020 a s obsahom nasledujúcich listinných dôkazov:

- rodný list maloletého dieťaťa
- rozsudok Okresného súdu Nitra 11Nc 1130/02-37 zo dňa 29.11.2002
- lustrácia v registri väzňov
- správa zo sociálneho šetrenia pomerov v domácnosti navrhovateľky zo dňa 15.7.2020
- vyjadrenie D. D. zo dňa 6.7.2020
- pripojený spis Okresného súdu Nitra 24P/130/2019 a z neho rozsudok zo dňa 17.9.2019 a zistil tento skutočný a právny stav: (8)

Maloletá V. D., nar. XX.XX.XXXX je dieťaťom matky V. D., nar. XX.X.XXXX a neuvedeného otca. Rozsudkom Okresného súdu Nitra 24P/130/2019-44 zo dňa 17.09.2019 bola maloletá V. D. zverená do NOS D. D., nar. XX.XX.XXXX a matka bola zaviazaná prispievať na jej výživu minimálnym zákonným výživným na účet Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny T.. D. D. je od XX.X.XXXX vo väzbe v Ústave na výkon väzby T.. Dňa 22.5.2020 maloletá V. D. porodila maloletého Y. D.. (9)

Sociálnym šetrením pomerov u navrhovateľky bolo zistené, že v spoločnej domácnosti žije navrhovateľka s manželom p. D. W., ich dospelý syn Y. W. a mal. V. D. so synom Y., nar. XX.XX.XXXX. V samostatnej zadnej časti nehnuteľnosti žije ich ďalší dospelý syn D. W. s manželkou T. W. a ich dvoma mal. deťmi. Rodina obýva zrekonštruovaný rodinný dom. Hygiena a poriadok v čase návštevy boli na veľmi dobrej úrovni. Mal. V. so svojim synom Y. má k dispozícii samostatnú miestnosť, ktorá bola pristavaná k domácnosti. V miestnosti sa nachádza jedolôžko, šuplíková skrinka, skriňa, TV, detská postieľka. Pre mal. Y. má matka zabezpečené dostatočné množstvo oblečenia, hygienických potrieb, kočík a vaničku. Pri nákupe potrieb pre mal. Y. bola nápomocná rodina W.. Pani W. je zamestnaná vo firme Q. a rovnako aj p. W.. P. W. pracuje na pozícii operátor výroby a p. W. ako skladník. Ich spoločný príjem je cca 1500 Eur. Výdaje na domácnosť má rodina za elektrinu, vodu a plyn spolu v sume cca 190 Eur. Mal. V. a jej syn mal. Y. sa nachádzajú v ich domácnosti od príchodu z pôrodnice. S V. a mal. Y. nie sú žiadne problémy. Podľa vyjadrenia mal. V. mal. Y. je zdravé dieťa, Y. kojí. Tiež vyjadrila vďaka, že im je s mal. Y. nápomocná rodina W., nakoľko by jej nemohla byť v súčasnosti pri starostlivosti p. I. H.

- strýkova partnerka, nakoľko má sama problémy po zadržaní strýka do VTOS, je tehotná a tiež musí riešiť zmenu zverenia jej mladšej sestry. Podľa jej vyjadrenia ju a mal. Y. p. H. navštevuje a zaujíma sa o ňu, poskytla jej aj v rámci možností financie, ale inak všetky potrebné veci pre ňu a mal. Y. zakúpila rodina W.. V. uviedla, že rodina W. ju pozná od malička a ona často navštevovala ich domácnosť a preto jej je prostredie rodiny známe. Myslí si, že rodina W. má pre nich v súčasnosti vytvorené lepšie podmienky a môžu sa im kvalitnejšie venovať. (10)

Manžel navrhovateľky D. W., nar. XX.X.XXXX súhlasí so zverením maloletého dieťaťa do NOS navrhovateľky. (11)

Matka maloletej sa v súčasnosti pravdepodobne nachádza v zahraničí, maloleté dieťa ani rodina navrhovateľky nie sú s ňou v žiadnom kontakte. (12)

Podľa § 31 CMP, súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní. (13)

Podľa § 45 odsek 1 Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. (14)

Podľa § 45 odsek 2 Zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. (15)

Podľa § 45 odsek 3 Zákona o rodine, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu. (16)

Podľa § 45 odsek 4 Zákona o rodine, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd. (17)

Podľa § 45 odsek 5 Zákona o rodine, na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33. (18)

Podľa § 45 odsek 6 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd. (19)

Podľa § 45 odsek 7 Zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká. (20)

Podľa § 45 odsek 8 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby výživné poukazovali osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. (21)

Podľa § 45 odsek 9 Zákona o rodine, súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa. (22)

Podľa § 47 odsek 2 Zákona o rodine, súd zruší náhradnú osobnú starostlivosť len z vážnych dôvodov, najmä ak osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, zanedbáva maloleté dieťa alebo porušuje svoje povinnosti; urobí tak vždy, ak o to táto osoba požiada. (23)

Podľa § 47 odsek 5 Zákona o rodine, ak zanikne náhradná osobná starostlivosť z dôvodov uvedených v odseku 1 písm. c) alebo e) a rodičia naďalej nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, súd rozhodne o ďalšej náhradnej osobnej starostlivosti o maloleté dieťa. (24)

Podľa § 62 odsek 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. (25)

Podľa § 62 odsek 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností a možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. (26)

Podľa § 62 odsek 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.13) (27)

Podľa § 76 odsek 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu. (28)

Podľa § 78 odsek 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. (29)

Podľa § 81 odsek 1 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. (30)

Podľa § 52 Zákona č. 161/2015 Z.z. CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. (31)

Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že návrh navrhovateľky na zverenie maloletého dieťaťa do jej náhradnej osobnej starostlivosti bol podaný dôvodne. Zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti inej osoby ako rodiča možno v prípade, ak rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečovať osobnú starostlivosť o dieťa a ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa. Matka maloletej neprejavuje záujem o osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, vyživovaciu povinnosť k dieťaťu si neplní, nie je s ním v žiadnom kontakte, aktuálne nie je známe ani miesto jej pobytu. Maloletá bola zverená do NOS strýkovi D. D. v r. XXXX z dôvodu nezájmu matky o zabezpečovanie starostlivosti o svoje dieťa. D. D. sa však nachádza vo väzbe, nie je tak schopný osobnú starostlivosť o maloleté dieťa zabezpečovať. (32)

Pri rozhodovaní súd zohľadnil najlepší záujem maloletého dieťaťa s poukazom ustanovenia čl. 5 Základných zásad Zákona o rodine ako aj článok 3 Dohovoru o právach dieťaťa (záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi). Zverenie maloletej V. D. do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľke je aktuálne plne v súlade so záujmami maloletého dieťaťa vzhľadom k nezájmu matky dieťaťa o starostlivosť o maloleté dieťa. Navrhovateľka ako osoba blízka maloletej prejavila záujem o zabezpečovanie starostlivosti o dieťa,

splňa zákonom stanovené kritériá (§ 45 ods. 1 Zákona o rodine) pre zverenie maloletého dieťaťa do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Starostlivosť o maloleté dieťa je zo strany navrhovateľky zabezpečovaná riadne, sociálnym šetrením pomerov neboli zistené žiadne nedostatky. Samo maloleté dieťa vyjadrilo svoje želanie aktuálne zostať v starostlivosti navrhovateľky, ktorá je aj poručníkom jej maloletého dieťaťa. Súd preto zveril maloletú V. D. do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, ktorej vymedzil práva a povinnosti vyplývajúce z nariadenej náhradnej osobnej starostlivosti (33)

Vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu o zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti nezaniká a preto súd s poukazom na ustanovenie § 81 ods. 1 Zákona o rodine upravil rozsah vyživovacej povinnosti matke a zaviazal ju povinnosťou prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona mesačne, čo v súčasnosti predstavuje 29,42 eura mesačne, ktoré je matka povinná platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny T. počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku. Pri určení vyživovacej povinnosti súd vychádzal z ustanovenia § 62 ods. 3 Zákona o rodine, že každý rodič je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery. (34)

O trovách konania súd rozhodol podľa §52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania. (35)

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Podľa § 363 CSP v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní to, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona.